

– Продаж шахраями квартир без відома продавця-власника по підробленим (ст. 358 КК України) або викраденим (ст. 185 КК України) документам, що підтверджують право власності шахраїв на квартиру (ст. 190 КК України).

– Надання чужого житла в оренду шахраями без відома власника або передача чужого житла в заставу без відома власника під отримання кредитів по підробленим або викраденим документам (ст. 358 КК України та ст. 190 КК України).

– Шахрайське заволодіння коштами, отриманими за одночасну здачу квартир в оренду декільком орендарям без відома власника житла (ст. 190 КК України).

– Шахрайське заволодіння одним із співвласників житла усією сумою коштів, замість належної йому частки коштів, отриманих від угоди з продажу спільного житла декількома співвласниками (ст. 190 КК України).

– Порушення зобов'язань перед самотніми літніми людьми (власниками житла) за договором довічного утримання, продаж їх житла, переселення їх у непридатне житло, як правило у віддалену сільську місцевість, звідки складно зв'язатися з правоохоронними органами, соціальними службами, органами опіки.

– Шахрайське заволодіння і відчуження житла, власники якого знаходяться на примусовому лікуванні, в місцях позбавлення волі, безвісно відсутні тощо.

– Шахрайство шляхом викупу частки житла і вимагання продати основну частку житла за заниженою ціною (ст. 189 КК України). Розповсюдженим є спосіб шахрайства на вторинному ринку житла, коли шахраї взагалі викупають лише частку житла за вищевказаною схемою, тобто за остаточною вартістю завищеної зношеності купленої частки житла. Така обгородка обходиться для шахраїв взагалі дешево. Проте, процес повного заволодіння житлом за безцінь на цьому не закінчується. На викуплену першу частину житла можуть заселити багатодітну сім'ю або спеціально підготовлених громадян, завданням яких є доведення власників невикупленої частини житла до інфаркту, інсульту, згоди продати житло за безцінь, переписати житло на шахраїв, тощо.

Список бібліографічних посилань

1. Князев С. В. Характеристика злочинів, що вчиняються на ринку нерухомості в процесі забудови житла. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 4. С. 110–117.

2. Кримінальний кодекс України : закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 22.03.2019).

Одержано 26.03.2019

УДК 343.2

ЮЛІЯ СТЕПАНІВНА РЕЗНІК,

кандидат юридичних наук, старший викладач відділу підвищення кваліфікації прокурорів з питань запобігання корупції Інституту підвищення кваліфікації прокурорів Національної академії прокуратури України (м. Київ)

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ СИЛ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ

До сил забезпечення внутрішньої безпеки в цілому в різних країнах відносять: поліцію, спеціальні структури, а в деяких державах – армію.

У США перші постійні поліцейські департаменти були утворені в 1845 році в Нью-Йорку, а пізніше і в Бостоні. В їх компетенцію входило не тільки розгляд у справах про злочини, а й підтримка порядку і законності. Ці департаменти були повністю підпорядковані державі, і їх діяльність чітко контролювалася [1].

В даний час основними правоохоронними органами США, що мають федеральний статус, є Міністерство юстиції та Міністерство фінансів. Юрисдикція федеральних правоохоронних органів обмежує юрисдикцію губернаторів в частині регулювання торговельних відносин між штатами, податків, а також – дотримання федеральних законів.

Серед агентств Міністерства юстиції можна виділити Федеральне бюро розслідувань (ФБР), що займається справами щодо пограбування банків, викраденням людей, а також – порушенням

федеральних законів. Разом з тим ФБР здійснює підготовку операцій, ідентифікацію та експертно-лабораторні послуги для місцевих поліцейських управлінь. Таким чином, ФБР грає центральну роль в боротьбі з правопорушеннями і справедливому здійсненні правосуддя в Сполучених Штатах.

Крім того, до найважливіших агентств США відносяться: Агентство по боротьбі з наркотиками, що займається контролем і запобіганням незаконного обігу наркотичних засобів; Національна служба охорони (Служба маршалів), відповідальна за безпеку переміщення федеральних злочинців і виконуюча роль судових приставів. У структурі Міністерства фінансів існують такі правоохоронні агентства: Бюро з контролю за оборотом алкоголю, тютюну та вогнепальної зброї, в повноваження якого входить боротьба з порушеннями в області обігу алкоголю, тютюну, зброї і вибухових речовин; Секретна Служба, чий безпосереднім обов'язком є охорона Президента, віце-президента і членів їх сімей, а також – об'єктів федеральної резервної системи; Митна служба, яка розслідує справи про контрабанду.

В сучасні поліцейські формування США входять і підрозділи спеціального призначення для вирішення завдань специфічного характеру. У більшості американських міст тактичні підрозділи спеціально навчені і екіпіровані для запобігання народних хвилювань і підтримки порядку в особливих обставинах. У стані постійної готовності знаходяться саперні бригади, які використовуються для розмінування та знешкодження вибухових пристроїв [2].

Найпоширенішим видом тактичних підрозділів спеціального призначення є воєнізовані загони по боротьбі з захопленням заручників.

Окреме місце в системі поліцейських сил за кордоном займають жандармерія і карабінери. Жандармерія – це правовий інститут збройних сил країн, що виконує функції з охорони та забезпечення громадської безпеки як у військовій, так і цивільній сферах під загальним керівництвом цивільної адміністрації, і при цьому під безпосереднім керівництвом своїх командирів.

Конкретне найменування жандармерії звучить по-різному в інших країнах. Наприклад, у Франції – це Національна жандармерія, в Голландії, Туреччині, Люксембурзі – жандармерія, Народна жандармерія – в Бельгії, Цивільна гвардія – в Іспанії, Корпус карабінерів і Корпус фінансової гвардії – в Італії, Національна республіканська гвардія – в Португалії.

Перераховані вище країни об'єднує те, що інститут жандармерії є одним з ключових ланок їх правоохоронної системи і одним з найважливіших елементів системи забезпечення внутрішньої безпеки держави.

Відзначимо, що особовий склад жандармерії нерідко має правовий статус складової частини збройних сил (Франція, Португалія) або роду сухопутних військ (Італія, Іспанія, Туреччина). В окремих країнах жандармерія спільно з ними (Італія, Франція) або виключно своїми силами (Іспанія, Туреччина) здійснює охорону державного кордону.

Світова практика накопичила багатий досвід участі жандармських сил в спеціальних операціях. При цьому в різних країнах їх застосування має свої особливості, і це пов'язано з історією і безпосередньо з умовами, в яких виконувалися завдання. Так, у Франції жандармерія входить до складу збройних сил і несе службу в інтересах як збройних сил, так і міністерства внутрішніх справ.

Висновок. Як показало проведене дослідження закордонного досвіду застосування поліцейських сил, в структурі правоохоронних органів багатьох країн світу існують спеціальні підрозділи, які забезпечують проведення різних спеціальних операцій, при цьому організовано їх взаємодія з іншими підрозділами зарубіжних країн. Даний досвід може бути застосований і для правоохоронної системи в Україні.

Список бібліографічних посилань

1. Анисимов В. И. Соединенные Штаты Америки. Лучшие из лучших. М., 2001. С. 3–4.
2. Силы специальных операций ведущих зарубежных государств (опыт формирования, функционирования, нормативная база, перспективы). М., 2002. С. 21.

Одержано 26.03.2019